

Finn Madsen, Sikkerhedspolitik i 80'erne. Danmarks alternativer i internationalt perspektiv, Herning: Systime, 1981, 220 s., 54,50 kr.

Bogen, der er skrevet til samfundsfag og historie på gymnasie- og HF-niveau og højere undervisningstrin, har to formål.

For det første søger den at give et signalement af øst-vestkapløbet militært set. Det gøres ved en detaljeret gennemgang af styrkeforholdene, som bliver belyst ved en række gode tabeller og figurer hentet i FN-forbundets pjecer. Man bliver næsten overvældet af de mange tal og våbentyper. Til vurdering af styrkeforholdene hører vel også en behandling af landenes/blokkenes generelle økonomiske kapacitet. Men her giver forfatteren os kun en belysning af sovjetiske forhold, så sammenligning bliver umulig. Desuden præsenteres de nævnte forhold noget overfladisk og udokumenteret.

Let andet hovedformål med bogen er at give en oversigt over indholdet af og udviklingen i dansk sikkerhedspolitik og sikkerhedspolitisk debat. Det gøres ved et kort (ca. 20 s.) indledningsafsnit, der væsentligst forsøger at indkredse den officielle danske sikkerhedspolitik siden 1945, hvor tilpasningspolitikken har været i højsæde.

Diskussionen og problematiseringen heraf kommer i næste afsnit, hvor det specielt er debatten fra 1979-81, der illustreres med en række spændende kilder. Det er dette lange hovedsageligt kildeafsnit (pp. 75-205) om aktuelle danske sikkerhedspolitiske temaer (natoraketter, sikkerheds- og u-landsbistand, Nato-depoter i Danmark, befolkningen og forsvaret, ny forsvarsordning, hvilken type forsvar, forsvarsbudgettets størrelse), der gør bogen værd at anskaffe. Ydermere er underviserne hjulpet ved, at der sidst i bogen er seks sider med arbejdsopgaver.

Jan Top Christensen

Tidsskrift for politisk økonomi, vol. 7, nr. 1, Tema: "Marxismens krise", januar-februar 1981, Institut for Samfundsøkonomi og Planlægning, Roskilde Universitetscenter, 112 s., 40,00 kr.

Marxismen er i krise, og de forskellige bastioner rundt omkring på universiteter og universitetscentre har efterhånden kørt kanonerne i stilling: Idehistorikerne i Århus trækker marxismen tilbage fra forsøget på at bruge den som en egentlig samfundsvidenskabelig teori, for i stedet af se den som en art "kritisk intervention" over for virkeligheden og teorierne om virkeligheden. Grup-

Finn Madsen, Sikkerhedspolitik i 80'erne. Danmarks alternativer i internationalt perspektiv, Herning: Systime, 1981, 220 s., 54,50 kr.

Bogen, der er skrevet til samfundsfag og historie på gymnasie- og HF-niveau og højere undervisningstrin, har to formål.

For det første søger den at give et signalement af øst-vestkapløbet militært set. Det gøres ved en detaljeret gennemgang af styrkeforholdene, som bliver belyst ved en række gode tabeller og figurer hentet i FN-forbundets pjecer. Man bliver næsten overvældet af de mange tal og våbentyper. Til vurdering af styrkeforholdene hører vel også en behandling af landenes/blokkenes generelle økonomiske kapacitet. Men her giver forfatteren os kun en belysning af sovjetiske forhold, så sammenligning bliver umulig. Desuden præsenteres de nævnte forhold noget overfladisk og udokumenteret.

Det andet hovedformål med bogen er at give en oversigt over indholdet af og udviklingen i dansk sikkerhedspolitik og sikkerhedspolitisk debat. Det gøres ved et kort (ca. 20 s.) indledningsafsnit, der væsentligst forsøger at indkredse den officielle danske sikkerhedspolitik siden 1945, hvor tilpasningspolitikken har været i højsæde.

Diskussionen og problematiseringen heraf kommer i næste afsnit, hvor det specielt er debatten fra 1979-81, der illustreres med en række spændende kilder. Det er dette lange hovedsageligt kildeafsnit (pp. 75-205) om aktuelle danske sikkerhedspolitiske temaer (natoraketter, sikkerheds- og u-landsbistand, Nato-depoter i Danmark, befolkningen og forsvaret, ny forsvarsordning, hvilken type forsvar, forsvarsbudgettets størrelse), der gør bogen værd at anskaffe. Ydermere er underviserne hjulpet ved, at der sidst i bogen er seks sider med arbejdsopgaver.

Jan Top Christensen

Tidsskrift for politisk økonomi, vol. 7, nr. 1, Tema: "Marxismens krise", januar-februar 1981, Institut for Samfundsøkonomi og Planlægning, Roskilde Universitetscenter, 112 s., 40,00 kr.

Marxismen er i krise, og de forskellige bastioner rundt omkring på universiteter og universitetscentre har efterhånden kørt kanonerne i stilling: Idehistorikerne i Århus trækker marxismen tilbage fra forsøget på at bruge den som en egentlig samfundsvidenskabelig teori, for i stedet af se den som en art "kritisk intervention" over for virkeligheden og teorierne om virkeligheden. Grup-

pen omkring Kurasje går næsten den stik modsatte vej og argumenterer for en ikke-dogmatisk materialistisk historieopfattelse, en art praktisk materialisme, der prøver at sætte begreber på den aktuelle konkrete historie med udgangspunkt i Marx' kritik af den politiske økonomi. Gruppen omkring Tidsskrift for politisk økonomi tager i vol. 7, nr. 1, ud fra en bred international politisk orientering, stilling på en helt tredje måde: Hovedsynspunktet synes at være at afsvække de teoretiske og akademiske ambitioner og i stedet orientere sig frit teoretisk på grundlag af arbejderklassens behov i klassekampen.

Tidsskriftet indeholder i forordet og i tre kortere artikler af Bruno Amoroso, Lennart Berntsson og Herman Schmid forskellige udformninger af denne opfattelse. Amoroso ser eksempelvis krisen som 1) en "krise for den videnskab, der omhandler kapitalismens objektive lovmæssigheder" og 2) for "den ideologi, der inspirerer arbejderklassen og de revolutionære bevægelser" (s. 67). Hovedartiklen er imidlertid Lusio Collettis "Ideologierne" (s. 11-66), hvor der gives en koncentreret analyse af venstrefløjens udvikling i Vesteuropa og især Italien. Colletti følger de politiske påvirkninger fra Kina og Østeuropa og betydningen af de store sydeuropæiske kommunistpartiers stillingtagen. Og han følger de teoretiske påvirkninger fra Frankfurterskolen og Althusser. Det er især interessant at se den plads, der i denne historie vies til Herbert Marcuses teorier. Måske var det værd at overveje, om Marcuses tanker om behov og teknologi stadig skal betragtes som et - som det siges i forordet - "for længst overstået stadium" (s. 10)? Heri ligger der en tankevækkende nuancering af det krav om politisering af marxisterne, der er hovedtemaet i nummeret.

Nils Mortensen